

UNIT 4

Medicatie

HOOFDSTUK 3

Dosering

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Projectnummer: 543336-LLP-1-2013-1-DE-KA2-KA2MP
Agreement: 2013-4182/001 – 001

1 Oefeningen

Oefening 1 Luister naar de dialoog en omcirkel het juiste antwoord.

- 1 Wat scheelt er met meneer Vannieuwenhuysse?
 - a Hij heeft een ontsteking aan zijn voet.
 - b Hij heeft een ontsteking aan zijn been.
 - c Hij heeft een gebroken been.

- 2 Welk geneesmiddel geeft An hem hiervoor?
 - a pillen
 - b zalf
 - c spray

- 3 Hoeveel keer per dag mag hij de pillen van de dokter nemen?
 - a 3 keer (bij elke maaltijd)
 - b 2 keer ('s ochtends en 's avonds)
 - c 1 keer

- 4 Hoe neemt hij het laxemiddel in?
 - a Hij mengt het onder een yoghurtje.
 - b Hij lost het op in een glas water.
 - c Hij slikt het in met een glas water.

- 5 Wat geeft An hem op het einde?
 - a ontsmettingsspray
 - b oogdruppels
 - c neusspray

Oefening 2.1 Lees de tekst over medicatie in rusthuizen aandachtig.

België: Ouderen in rusthuizen nemen veel medicijnen

Bijna de helft van de ouderen in rusthuizen krijgt tien of meer pillen per dag. Dat schrijft de krant De Standaard. De krant kon een rapport over de kwaliteit van alle rusthuizen in Vlaanderen inkijken. In veel rusthuizen komen ook doorligwonden voor. Die wonden krijgen mensen als ze te lang in een bed liggen.

Er zijn grote verschillen tussen de rusthuizen. In sommige rusthuizen krijgen ouderen heel veel pillen, in andere rusthuizen veel minder. 44% van de bewoners krijgt elke dag tien pillen of meer. Evenveel bewoners krijgen vijf tot negen pillen per dag. Dus amper 10% van de bewoners neemt minder dan vijf pillen per dag.

Tegen depressie

Waarom krijgen de ouderen zoveel pillen? Soms kunnen ouderen moeilijk wennen aan het leven in een

rusthuis. Dan krijgen ze een medicijn tegen depressie. Maar verplegers vragen soms ook pillen voor 'moeilijke' ouderen. En dokters durven pillen die andere dokters hebben voorgeschreven, niet te stoppen.

Doorligwonden

In amper één op zeven rusthuizen heeft geen enkele bewoner doorligwonden. Meestal krijgen de ouderen de doorligwonden in het rusthuis zelf.

(Uit: Wablieft uitgave n° 999)

Omcirkel het juiste antwoord.

- 1 Wanneer krijgen ouderen doorligwonden?
 - a als ze te lang in bed liggen
 - b als ze te veel bewegen
 - c als ze vallen

- 2 Hoeveel pillen neemt 44% van de ouderen per dag in?
 - a in alle rusthuizen minder dan vijf pillen per dag
 - b in alle rusthuizen meer dan tien pillen per dag
 - c in sommige rusthuizen vijf tot negen pillen per dag en in andere tien of meer pillen per dag

- 3 Soms krijgen de bewoners een medicijn tegen depressie. Wanneer krijgen ze deze antidepressiva?
 - a als ze niet kunnen wennen
 - b als ze moeilijk doen
 - c als ze pijn hebben

- 4 Verplegers geven ouderen soms pillen als ze 'moeilijk' doen. Welk medicijn denk je dat ze hen dan geven? (het antwoord staat niet in de tekst)
 - a antibiotica
 - b kalmeermiddelen
 - c laxeermiddelen

- 5 Waar lopen ouderen de doorligwonden meestal op?
 - a thuis
 - b op straat
 - c in het rusthuis

Oefening 2.2 Lees de bijsluiter aandachtig.

Bijsluiter voor de patiënt

Hoe gebruikt u dit middel?

Gebruik dit middel altijd precies zoals uw arts of apotheker u dat heeft verteld. Twijfelt u over het gebruik? Neem dan contact op met uw arts of apotheker. DAFALGAN 500 mg is voorbehouden voor volwassenen en adolescenten ouder dan 11 jaar. Neem 1 tablet, indien nodig om de 4 tot 6 uur te hernieuwen. Niet te overschrijden maximale dosis: 2 tabletten per inname, 8 tabletten per 24 uur.

Creatinineklaring

kl > 50 ml/min

10 < kl < 50 ml/min

kl < 10 ml/min

Interval

4 uur

6 uur

8 uur

Niet meer dan 6 tabletten per dag innemen. Een chronische consumptie van alcohol kan de toxiciteitsdrempel van paracetamol verlagen. Bij deze patiënten moet het interval tussen twee innamen ten minste 8 uur bedragen en mag niet meer dan 3 g paracetamol per dag worden ingenomen.

Wijze van toediening

Tabletten: de tabletten doorslikken zonder te kauwen, met een glas water of een andere drank.
Bruistabletten: de tablet volledig laten oplossen in een glas water en vervolgens leegdrinken.

(Uit: dafalgan.be)

- 1 Voor wie is DAFALGAN 500 mg voorbehouden?
 - a voor volwassen en adolescenten ouder dan 15 jaar
 - b voor volwassen en adolescenten ouder dan 11 jaar
 - c voor volwassen en kinderen ouder dan 7 jaar
- 2 Wat is de maximale dosis per dag?
 - a 8 tabletten
 - b 6 tabletten
 - c 2 tabletten
- 3 Wat is het minimuminterval tussen twee innamen (bij iemand die NIET chronisch alcohol consumeert)?
 - a 4 uur
 - b 6 uur
 - c 8 uur
- 4 Hoe moet je een tablet toedienen?
 - a kauwen en doorslikken
 - b doorslikken zonder te kauwen
 - c langzaam in de mond laten oplossen (niet inslikken of kauwen)

- 5 Hoe moet je een bruistablet toedienen?
- a de tablet volledig laten oplossen in je mond, zonder te kauwen
 - b de tablet inslikken met een glas water
 - c de tablet laten oplossen in een glas water en vervolgens leegdrinken

Oefening 3 De medicatie.

Welk medicijn geef je? Maak juiste combinaties.

antidepressiva – pijnstiller – bloeddrukverlagend middel – laxeermiddel – vitamines – ontstekingswerend middel – antibioticum – bloeddrukverhogend middel – antiseptisch middel

1 De bewoner heeft hoofdpijn.	pijnstiller
2 De bewoner heeft een ontsteking aan zijn voet.	ontstekingswerend middel
3 De bewoner kan niet slapen.	slaapmiddel
4 De bewoner heeft een keelontsteking.	antibioticum
5 De bewoner kan moeilijk naar het toilet.	laxeermiddel
6 De bewoner heeft een wonde die ontsmet moet worden.	antiseptisch middel
7 De bewoner is depressief.	antidepressiva
8 De bewoner heeft een te hoge bloeddruk.	bloeddrukverlagend middel
9 De bewoner heeft een te lage bloeddruk.	bloeddrukverhogend middel
10 De bewoner heeft een vitaminedekort.	vitamines

Wat doe je met het medicijn? Maak juiste combinaties.

poeder opgelost in water	spuiten
zuigtablet	insmeren
pil	opzuigen
zalf	opdrinken
spray	doorslikken

Oefening 4 Het gebruik van separabele verba.

SEPARABELE VERBA

SEPARABEL

De klemtoon ligt op het **eerste** deel van het verbum.

klaarmaken → Ik maak het eten klaar.

Verba met prefix: af-, bij-, binnen-, mee-, na-, neer-, op-, tegen-, terug-, toe-, uit-, voort-

afspreken → Ik spreek morgen af met een vriendin.

NIET-SEPARABEL

De klemtoon ligt op het **tweede** deel van het verbum.

voorkomen → De verzorger voorkomt dat de bewoner valt.

Verba met prefix: be-, ge-, er-, ont-, ver-, her-

ontbijten → Ik ontbijt elke ochtend.

SEPARABELE VERBA IN DE ENKELVOUDIGE ZIN

De gebruikte tijd en de zinsstructuur bepalen de plaats van het prefix.

TIJD	PLAATS VAN HET PREFIX	VOORBEELD
PRESENTS	1 verbum → het prefix staat op de laatste plaats in de zin.	<i>Ik <u>neem</u> een pil <u>in</u>.</i>
	2 verba → het prefix en het verbum zijn niet gescheiden.	<i>Ik moet een pil <u>innemen</u>.</i>
IMPERFECTUM	Het prefix staat op de laatste plaats in de zin.	<i>Ik <u>nam</u> een pil <u>in</u>.</i>
PERFECTUM	Bij het participium staat 'ge' tussen het prefix en de rest van het verbum.	<i>Ik <u>heb</u> een pil <u>ingenomen</u>.</i>
LET OP!	In zinnen met 'om te' staat het prefix voor 'te'.	<i>Vergeet niet om je pillen <u>in te nemen</u>.</i>

Vul het juiste prefix in.

- Hij moet het glas helemaalop..... drinken.
- Je mag één pil per dagin..... nemen.
- Je moet de pil sneldoor..... slikken.
- De zalf goedin..... smeren!
- De dokter zal je een medicijnvoor..... schrijven.
- Je kunt de tablettenop..... lossen in een glas water.
- Ik heb moeite met hetdoor..... slikken van de medicijnen.

- 8 Ik ga nu insulinein..... spuiten.
- 9 Je mag de zuigtablet volledigop..... zuigen.
- 10 Je moet het helemaalleeg..... drinken.

Vorm zinnen. Let op de woordvolgorde! (Let op: niet alle verba zijn separabel!)

- 1 (perfectum) verpleegster Sanne / klaarleggen / de medicijnen / voor meneer Jacobs
Verpleegster Sanne heeft de medicijnen voor meneer Jacobs klaargelegd.....

- 2 (imperfectum) voorschrijven / de dokter / welke pillen ?
Welke pillen schreef de dokter voor?.....

- 3 (presens) ontsmetten / verpleger Mo / de wonde / met alcohol en een watje
Verpleger Mo ontsmet de wonde met alcohol en een watje.....

- 4 (perfectum) voorkomen / om ... te / infecties / ik / afdekken / moeten / de wonde
Ik heb de wonde afgedekt om infecties te voorkomen.....

- 5 (presens) opdrinken / het poeder / u / in een glas water / moeten / oplossen / en
U moet het poeder in een glas water oplossen en opdrinken.....

- 6 (perfectum) daarstraks / om ... te / langskomen / insuline / verpleger Wouter / toedienen
Verpleger Wouter is daarstraks langsgesproken om insuline toe te dienen.....

- 7 (imperatief) met een glas water / het pilletje / doorslikken
Slik het pilletje door met een glas water.....

8 (presens) innemen / u / het medicijn / moeten / een uur voor de maaltijd

...U moet het medicijn een uur voor de maaltijd innemen.

9 (imperfectum) het been van mevrouw Janssens / verpleegster Aminata / met een zalfje / insmeren

...Verpleegster Aminata smeerde het been van mevrouw Janssens in met een zalfje.

10 (imperfectum) zich verslikken / de tablet / zonder ... te / meneer De Wachter / opzuigen

...Meneer De Wachter zoog de tablet op zonder zich te verslikken.

Oefening 5 Gebruik de separabele verba in een correcte zin. Gebruik de juiste tijd.

1 (presens) insmeren

...Je moet de zalf twee keer per dag insmeren.

2 (perfectum) voorschrijven

...De dokter heeft een slaapmiddel voorgeschreven.

3 (perfectum) oplossen

...Hij heeft het poeder opgelost in een glas water.

4 (imperfectum) innemen

...Ik nam elke ochtend mijn medicatie in.

5 (imperfectum) leegdrinken

...Ze dronk het glas in één keer leeg.

Oefening 6 De bijsluiter.

Situatie: Je bent verpleger in een zorgcentrum. Bewoonster Josine heeft een keelontsteking. De dokter heeft antibiotica voorgeschreven. Bekijk de bijsluiter aandachtig en leg aan de hand van de vragen het gebruik van de antibiotica uit aan Josine.

- 1 Waarvoor wordt dit middel gebruikt?
- 2 Welke dosering gebruik je?
- 3 Hoe moet je dit middel innemen?
- 4 Wanneer moet je dit middel innemen?
- 5 Hoe lang moet dit middel worden gebruikt?

Gebruik de steekwoorden uit het volgende kader en vertel alles in het presens.

infectie – per dag – inwendig/uitwendig gebruik – voor/tijdens/na de maaltijd – voorgeschreven kuur

- 1 U moet dit antibioticum gebruiken tegen de infectie.
- 2 U moet het geneesmiddel X keer per dag innemen.
- 3 U moet het geneesmiddel om de X uur innemen.
Dit is een geneesmiddel voor inwendig gebruik.
- 4 U moet het medicijn met een glas water innemen.
U moet het medicijn X uur voor de maaltijd of X uur na de maaltijd innemen.
- 5 U moet de voorgeschreven kuur afmaken.

2 Eindtest

Vul de gaten in. Gebruik woorden uit de woordenlijst of separabele verba.

- 1 Ik ben erg verkouden. Ik**zuig**..... een tablet**op**..... tegen de keelpijn en gebruik een**spray**..... voor mijn verstopte neus.
- 2 Meneer Anciaux kan moeilijk naar het toilet. Hij**neemt**..... een laxermiddel**in**..... voor een betere**stoelgang**..... .
- 3 Mevrouw De Bleeckere heeft een blauwe plek op haar been. De verpleegster**smeert**..... de zalf**in**..... .
- 4 U moet de**poeder**..... oplossen in een glas water en dat helemaal**leegdrinken**..... .
- 5 Meneer Jacobs heeft een longontsteking. Ik heb in de**bijsluiter**..... van het**antibioticum**..... gelezen dat hij dit medicijn twee keer per dag moet**innemen**..... . Het is een geneesmiddel voor**inwendig**..... gebruik.